

Kommunstyrelsen

2024-02-05

§ 20

Svar på motion (S) om att Tingsryds kommun tar initiativ till inlösen på fallrättigheten på fastigheten Gäddeviksås 1:34 samt Midingsbråte 1:50

KS/2022:1431

Beslut

1. Kommunstyrelsen återremitterar ärendet till kommunledningsförvaltningen i avvaktan på domstolsbeslut i Svea Hovrätt.
2. Kommunstyrelsen översänder beslutet till kommunfullmäktige för kännedom.

Sammanfattning av ärendet

En motion (S) om att Tingsryds kommun tar initiativ till inlösen av fallrättigheten på fastigheten Gäddeviksås 1:34 samt Midingsbråte 1:50 i Tingsryds kommun lämnades in till kommunfullmäktige 2022-12-22. Motionen remitterades 22023-02-27 till kommunstyrelsen för yttrande.

Fastigheter:

Gäddeviksås 1:34, 8840 kvm

Midingsbråte 1:50, 11100 kvm

Totalt ca 2 ha mark med bostadshus, kraftverk och industribyggnader.

Bakgrund:

Gäddeviksås förelades 2013 om att senast 20 april 2015 upphöra med vattenkraftsproduktion genom turbindrift om tillstånd ej söktes för vattenverksamheten och lagligförklaring av anläggningen. Detta överklagades aldrig och vann laga kraft.

Anläggningen i Gäddeviksås måste nu söka nytt tillstånd samt lagligförklaring enligt beslut i domen Växjö TR M 1804-17. Detta innebär att modern lagstiftning kommer vara ett krav, bland annat att vandringsvägar för fisk skall finnas.

Om Svea hovrätt och MÖD (HovR M 5221-21) anser att urminnes hävd föreligger för anläggningen kan det bli fråga om produktion i kraftverket igen men en omprövning för kraftverket kommer fortsätta i så fall. Vid en omprövning kommer fortfarande kravet om vandringsvägar finnas för att verksamheten skall kunna drivas. Detta ärende kommer tas upp i Svea hovrätt för beredning V 7 (Det kan bli att Svea hovrätt sedan överlåter fortsatt handläggning hos Mark- och miljödomstolen).

Justerare

Utdragsbestyrkande

Kommunstyrelsen

2024-02-05

§ 20 fortsättning

Om urminnes hävd finns för Gäddeviksås, kommer omprövningen fortsätta. Om urminnes hävd inte bedöms finnas för Gäddeviksås måste anläggningen söka nytt tillstånd. Det innebär alltså om produktion någon gång kommer få startas igen kommer vandringsvägar för fisk vara ett krav oavsett. Det är dock oklart hur lång tid de processerna tar och innan vandringsvägar blir en verklighet. Innan någon slutgiltig dom tas i målet kan ta från 10 mån upp till 2-3 år. Sedan har verksamhetsutövaren vanligtvis ca 5 år på sig att göra åtgärder, så som att bygga vandringsvägar.

Länsstyrelsens åtgärder är helt styrda av lagstiftning. Enligt moderna miljövillkor, vattendirektiv och Natura 2000-lagstiftningen ska det finnas fullt funktionella fiskvägar i uppström- och nedströmsled, och i sällsynta fall där det finns synnerliga behov såsom i natura 2000-områden kan återställning vara nödvändig.

Länsstyrelsen kan ha möjlighet att ge bidrag när åtgärden är utöver vad lagen kräver. Att bygga en vandringsväg för fisk är ett exempel på åtgärder som i lagstiftningen är ett krav – inget bidrag kan ges. Att riva ut en anläggning när lagstiftningen inte kräver det, är att göra åtgärder utöver vad lagen kräver. I sådana fall kan möjligtvis bidrag sökas direkt hos Länsstyrelsen.

VISS:

Enligt VISS (Vatteninformationssystem Sverige) har Mien måttlig ekologisk status. Åtgärder för att kunna förbättra den ekologiska statusen i Mien beror på barriärer och påverkan som vattenkraftverket och regleringsdammarna skapar. Tidsfristen för att uppnå en god ekologisk status i Mien är enligt VISS år 2033.

Miljömål:

Prioriterat område i Tingsryds kommuns miljöprogram är bland annat att nå god status (ekologisk och kemisk) i sjöar och vattendrag. Ett föreslaget sätt för att skapa god ekologisk status är att skapa fria vandringsvägar för fisk och vattenlevande organismer i våra vattendrag.

Mål 28 i Tingsryds Miljöprogram: ”Samtliga sjöar och vattendrag ska ha god ekologisk status när det gäller vattenkvalitet år 2027.”

Påverkan kommunen:

Inköp av två fastigheter påverkar kommunens på flera sätt.

- Försvårar andra strategiska inköp av mark i ock med begränsad budget.

Justerare

Utdragsbestyrkande

Kommunstyrelsen

2024-02-05

§ 20 fortsättning

- Det finns byggnader på fastigheterna som skall underhållas och skötas på något sätt och påverkar därmed budget.
- Marken ligger inte tätortsnära eller i anslutning till annan kommunal mark.
- Eftersom nuvarande markägare är i en rättslig process om tillstånd för att starta upp verksamheten igen är bedömningen att det inte är av intresse för markägaren att sälja för tillfället (ingen kontakt har tagits med markägaren).
- Arbetstid och resurser som läggs på en förhandling som i slutändan antagligen får samma utfall i vilket fall som, att vandringsvägar för fisk skapas (även om det blir efter kommunens tidsplan enligt antaget miljöprogram).

•
Sammanfattningsvis pågår alltså en prövning huruvida det finns en tillstånd för att bedriva verksamhet eller ej. Om nytt tillstånd behöver sökas eller omprövas innebär det att vandringsvägar för fisk blir ett krav oavsett (dock antagligen ej till år 2027, snarare till år 2033). Om det inte kommer bedrivas någon verksamhet får markägaren göra vad den vill, men om det blir så i framtiden kan det finnas ett annat förhandlingsläge. Förslaget är därför efter samtal med kommunstyrelsens ordförande att avslå motionen för att först se hur tillståndsprövningen för verksamheten faller ut. Om verksamheten kommer få starta upp igen betyder det att motionens syfte kommer uppfyllas utan att kommunen behöver lägga resurser på ärendet.

Barnrättsperspektiv

God ekologisk status i Mien påverkar generationsmålet samt kommunens egna miljömål enligt antaget miljöprogram.

Beslutsunderlag

1. Motion (S) om att Tingsryds kommun tar initiativ till inlösen av fallrättigheten på fastigheten Gäddeviksås 1:34 samt Midningsbråte 1:50 i Tingsryds kommun.
2. Tjänsteskrivelse från mark- och exploateringsingenjör
3. Protokollsutdrag kommunstyrelsens arbetsutskott 2024-01-22 § 23

Förslag till beslut på sammanträdet

Jörgen Kennedy (M) yrkar avslag på motionen.

Mikael Jeansson (S) yrkar i enlighet med arbetsutskottets förslag.

Justerare

Comfact Signature Referensnummer: 113297SE

Utdragsbestyrkande

Kommunstyrelsen

2024-02-05

§ 20 fortsättning

Beslutsgång

Ordförande ställer de båda yrkandena mot varandra och finner att kommunstyrelsen bifaller Mikael Jeanssons (S) yrkande.

Beslutet skickas till
Kommunfullmäktige för kännedom

Justerare

Utdragsbestyrkande